

## Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

**APVV-15-0526****Téma Troch kráľov v umení Slovenska - interdisciplinárne štúdium kultúrnej tradície a komunikácie**Zodpovedný riešiteľ **prof. PhDr. Ivan Gerát, PhD.**Príjemca **Centrum vied o umení SAV****Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený**

Centrum vied o umení SAV (do 31.3.2018 Ústav dejín umenia SAV)

Spoluriešiteľské pracoviská:

- Ústav hudobnej vedy SAV

- Centrum spoločenských a psychologických vied SAV

**Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení**

bez priamej spolupráce na projekte

**Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu**

patenty sú pre humanitné vedy irelevantné

**Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače**

GERÁT, Ivan (ed.): Téma Troch kráľov v umení = The Three Magi in Art, interdisciplinárna kolektívna monografia v slovenskej i anglickej jazykovej mutácii, 354 NS pôvodného textu, 112 obr. plánovaná publikácia v Bratislava: VEDA 2021.

H. URBANCOVÁ – P. RUŠČIN – E. VESELOVSKÁ: Hudba k sviatku Troch kráľov na Slovensku: od stredoveku po 20. storočie. Štúdium a hudobná antológia, v slovenskom i anglickom jazyku, 207 NS textu a 120 hudobno-textových jednotiek

HODÁSOVÁ, Barbara. Narratives of Adversity or Microhistories of Success? : the Case of Jesuits in Banská Bystrica. In Umění Art : časopis Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky, 2019, roč. 67, č. 3, s. 184-214. (2018: 0.100 - SJR, Q4 - SJR). ISSN 0049-5123. (APVV-15-0526 : Téma Troch kráľov v umení Slovenska - interdisciplinárne štúdium kultúrnej tradície a komunikácie) Typ: ADMB

MEGYEŠI, Peter. A Trecento Angevin Polyptych, the Adoration of the Magi, and the Thirsty Servant. In Umění Art : časopis Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky, 2019, roč. 67, č. 4, s. 320-332. (2018: 0.100 - SJR, Q4 - SJR). ISSN 0049-5123. (APVV-15-0526 : Téma Troch kráľov v umení Slovenska - interdisciplinárne štúdium kultúrnej tradície a komunikácie) Typ: ADMB

**Uplatnenie výsledkov projektu**

Výsledky projektu sa uplatnia ako východisko ďalšieho bádania, ale aj v edukačnom procese na vysokých školách umenovedného a kultúrno-historického zamerania. Opakovaná spolupráca s organizátormi trojkráľového sprievodu v Bratislave sa pritom realizovala ako netradičný výstup riešenia projektu do spoločenskej praxe.

**Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)**

Najvýznamnejším výsledkom riešenia je kolektívna monografia, ktorá mapuje vplyv starobylého naratívu na vývin umeleckej kultúry od najstarších čias po dnešok. Na kapitulu Mágovia v biblickom kontexte nadväzuje rozbor ikonografie, kultu a osobitostí vývoja témy troch kráľov v Byzantskej ríši a jej sférach vplyvu, ako aj analýza obrazových koncepcií troch mudrcov od ranokresťanského obdobia po raný stredovek, vrátane novej interpretácie a datovania malieb v Kostol'anoch pod Tribečom. Po prehľadnej analýze úlohy trojkráľovej témy v umení vrcholného stredoveku v európskom umení aj v nástennom maliarstve na Slovensku nasleduje kapitola trojkráľové stretnutie triptychovej formy a retábulového oltára, zjednocujúca doposiaľ nezávislé vetvy výskumu. Na dve kapitoly venované florentskej renesančnej kultúre (vrátane nových interpretácií diel Botticelliho a Leonarda) nadväzuje rozbor skúseností človeka raného novoveku so scénou klaňania troch kráľov prostredníctvom vybraných umeleckých diel zo stredoslovenských banských miest ako aj v inscenáciách školských hier o troch kráľoch/mudrcoch na území Uhorska. Rozbor úlohy trojkráľovej tematiky a sviatku Zjavenia Pána v slovenskom cirkevnom speve siaha až do konca 19. storočia. Rozbor teatralizovaných foriem slávenia troch kráľov: trojkráľového sprievodu a koledovania pokračuje až po súčasnosť a uvádza viacero stredoeurópskych paralel k slovenským kultúrnym fenoménom.

V roku 2020 bol finalizovaný aj rukopis antológie pod názvom „Hudba k sviatku Troch kráľov na Slovensku: od stredoveku po 20. storočie“.

Jednotliví riešitelia publikovali výsledky výskumov k téme projektu aj formou samostatných štúdií doma i v zahraničí.

**Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)**

The most important result of the project implementation is the book "The Three Magi in Art," devoted to mapping the ancient narrative's influence on the artistic culture since the Biblical times up to the present. An analytical view of the Magi in Biblical context is the starting point to interpret the iconography, cult, and specialties of the theme's development within the Byzantine empire and its spheres of impact, as well as a discussion of the visual concepts of the Three Wise Men from the Early Christian Period to the Early Middle Ages including the new dating and interpretation of the paintings in Kostol'any pod Tribečom. A comprehensive overview of the topic place in medieval art is supplemented by a chapter devoted to triptychs and altar retables, offering a synthesis of hitherto independent lines of research. Two chapters focusing on the Renaissance culture in Florence (including a reevaluation of the masterpieces by Botticelli and Leonardo) are followed by an analysis of the early modern experience of the topic in central Slovakia's mining towns as well as in school dramas, performed in Jesuit schools of the ancient Kingdom of Hungary. The discussion of the Epiphany feast role in the Church singing reaches into the 19th century. The last two chapters study the role of traditional thematic performances, processions, and carol singing in Slovakia within a context of similar phenomena in Central Europe.

In 2020, the anthology manuscript entitled "Music on the feast of Three Magi in Slovakia - since Middle Ages up to 20th century" was finalized.

The individual researchers have published their findings on the project's topic as articles in domestic and foreign scholarly journals.